

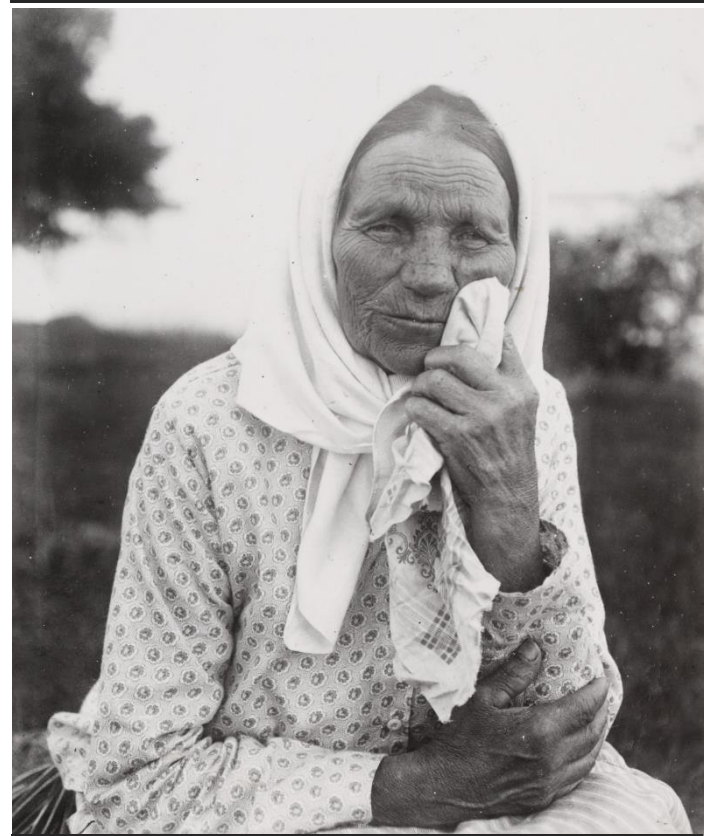
Tunteet, affektiivisuus ja itkuvirret arkistoääänitteillä

Viliina Silvonen | väitöskirjatutkija | Helsingin yliopisto, folkloristiikka
26.5.2021 Äänellä itkijät ry.

@viliinasil
#pitkäiloitkusta

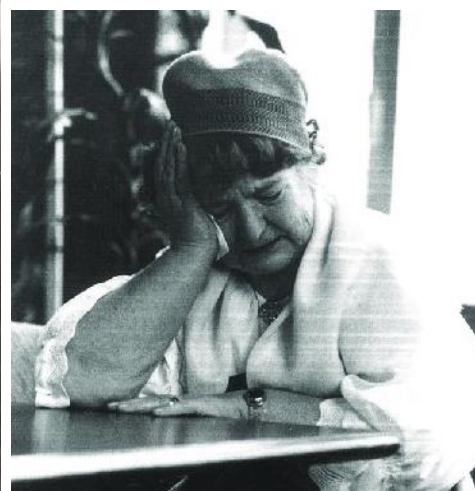
Kuvakaappaus vuonna 1921 valmistuneesta dokumenttielokuvasta Häidenvietto Karjalan runomailla.

Itkijä Parske Mitrunen. Suojärvi, 1917.
Kuva: A. O. Väisänen, Museovirasto.

Tutkija itkijöitä haastattelemassa Aunuksen Karjalassa, 1968.
Kuva: Pertti Virtaranta, Suomen kielen nauhoitearkisto, Kotus.

Martta Kuikka oli yksi tunnetuimmista siirto-karjalaisista itkijöistä.
Kuva: Fenigsen & Wilce 2012.

Liisa Matveinen on nyky-
itkuvirsien pioneereja. Kuva:
Fenigsen & Wilce 2012.

Emilia Kallosen KROPU-esitys. Kuva: Jenna-MaariaPhotography.

Oksenja Mäkiselkä Kalevalan
100-vuotisjuhlilla Helsingin
Messuhallissa. 28.2.1935. Kuva:
Museovirasto.

Äänellä itkijät ry:n
elvytystyö ja
itkuperinteen jatkumon
mahdollistaminen.

Itkijä tyttärensä haudalla.
Kuva: Tauno Norjavirta,
1943. Sotamuseo.

SA-Kuva

Mitä perinne on?

- tutkimushistorian näkemys
 - kansanperinne vain menneisyyteen määrittyvänä
 - autenttisuuden *tai* aitouden ihanteet
 - “koskematon” perinneyhteisö
 - perinnetuote- ja tekstikeskeisyys
 - vanhentunut
- nykytulkinta
 - perinne ajassa ja paikassa liikkuvana, muttuvana
 - perinne uusintamisen, tekojen ja käytäntöjen prosesseina ja jatkumona
 - kotensktisidonnaiset merkitykset
 - tutkimuksellisesti ja eettisesti mielekäs näkemys

Kuvakaappaus Emmi Kuittisen YouTube-videosta.

Moamo itkee lippaalla tyttärensä lähdettyä, Vienan Karjala, 1894. Kuva: I.K. Inha, Museovirasto.

Anttonen, P. 2005. *Tradition through Modernity. postmodernism and the Nation-State in Folklore Scholarship*. Helsinki: SKS. <https://doi.org/10.21435/sff.15>

Anttonen, P. 2009. "Kolumni: Kulttuurin, perinteen ja perinnön kysymyksiä." *Elore* 16(1): 1–6. <https://doi.org/10.30666/elore.78777>

Bendix, R. 1997. *In Search of Authenticity. The Formation of Folklore Studies*. Madison, Wisconsin: The University of Wisconsin Press.

Fenigsen, J. & J. M. Wilce. 2012. "Authenticities: A Semiotic Exploration1." *Semiotic Inquiry* 32(1–3): 103–22. <https://doi.org/10.7202/1027774ar>

Haapoja, H. 2017. *Ennen saatuja sanoja. Menneisyys, nykyisyys ja kalevalamittainen runolaulu nykykansanmusiikin kentällä*. Helsingin yliopisto ja Suomen Ethnomusikologinen Seura. <https://doi.org/10.30666/elore.7928>

Haapoja-Mäkelä, H. 2020. "Silencing the Other's Voice? On Cultural Appropriation and the Alleged Finnishness of Kalevalaic Runo Singing." *Ethnologia Fennica* 47(1): 6–32. <https://doi.org/10.23991/ef.v47i1.84255>

Wilce, J. M. 2011. "Sacred Psychotherapy in the 'Age of Authenticity': Healing and Cultural Revivalism in Contemporary Finland." *Religions* 2011(2): 566–89. <https://doi.org/10.3390/rel2040566>

Väitöstutkimukseni aineisto

- Aunuksen Karjalassa äänitteille tallennetut äänellä itketyt itkuvirret
- rajauksen taustalla
 - sosiokulttuurinen konteksti
 - perinteelle annetut merkitykset
 - myyttiset käsitykset

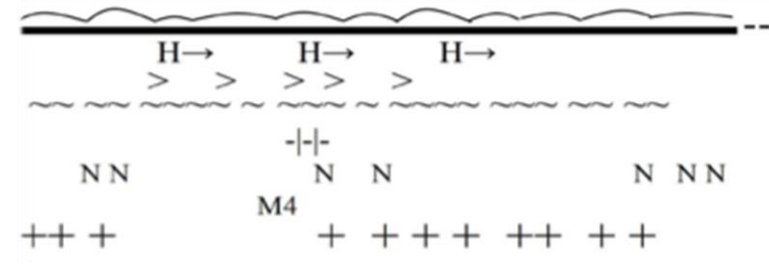
lähdekritiikki &
kulttuurinen kompetenssi

Tutkimuseettisesti
kestävät tulkinnot

Miten tulkita tunteita ja affektiivisuutta?

- musiikki- ja tekstianalyysi taustalla
- monialainen tunne- ja affektiteoreettinen viitekehys
 - itkuvirret affektiivisena käytäntönä
- tunteen piirteiden erittely
- monivaiheinen ja -menetelmäinen kuuntelu

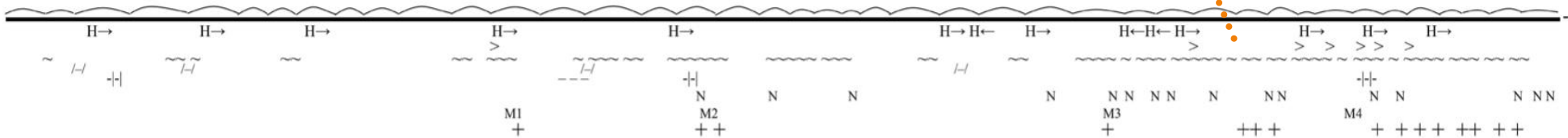
itkuvirsijana, itkun teemat ja säekaaret

rituaaliset kontekstisidonnaiset teemat

"pyyntö"

omaelämäkerralliset teemat
kuolleelle aviomiehelle

kuolleelle pojalle

Silvonen, V. tulossa. Väitöskirja. Helsingin yliopisto.

Silvonen, V. 2020. "Apeus välittyvänä, kuunneltuna ja koettuna: Affektiiviset kehät ja itkuvirsien tunteiden ilmeneminen arkistoäänitteillä." *Elore* 27(2): 62–90.

<https://doi.org/10.30666/elore.97359>

Tarvainen, A. 2012. *Laulajan ääni ja ilmaisu*. Tampere: Tampere University Press.

Urban, G. 1988. "Ritual Wailing in Amerindian Brazil." *American Anthropologist* 90:382–400. <https://doi.org/10.1525/aa.1988.90.2.02a00090>

Wetherell, Margaret. 2012. *Affect and Emotion: A New Social Science Understanding*. Los Angeles, Lontoo: SAGE. <https://doi.org/10.4135/9781446250945>

Tunnetilan ja
esityksen intensiteetin
kohoaminen

sosiaaliset, kulttuuriset ja
neuropsykologiset tekijät

genre eli
itkuvirsiperinne

kontekstit

yhteisö

henkilöhistoria
ja tulevaisuus

esitystapa

kuulokuva

äänen-
muodostus

asento

teksti ja
teemat

vapaamittaisuus,
improvisatorisuus

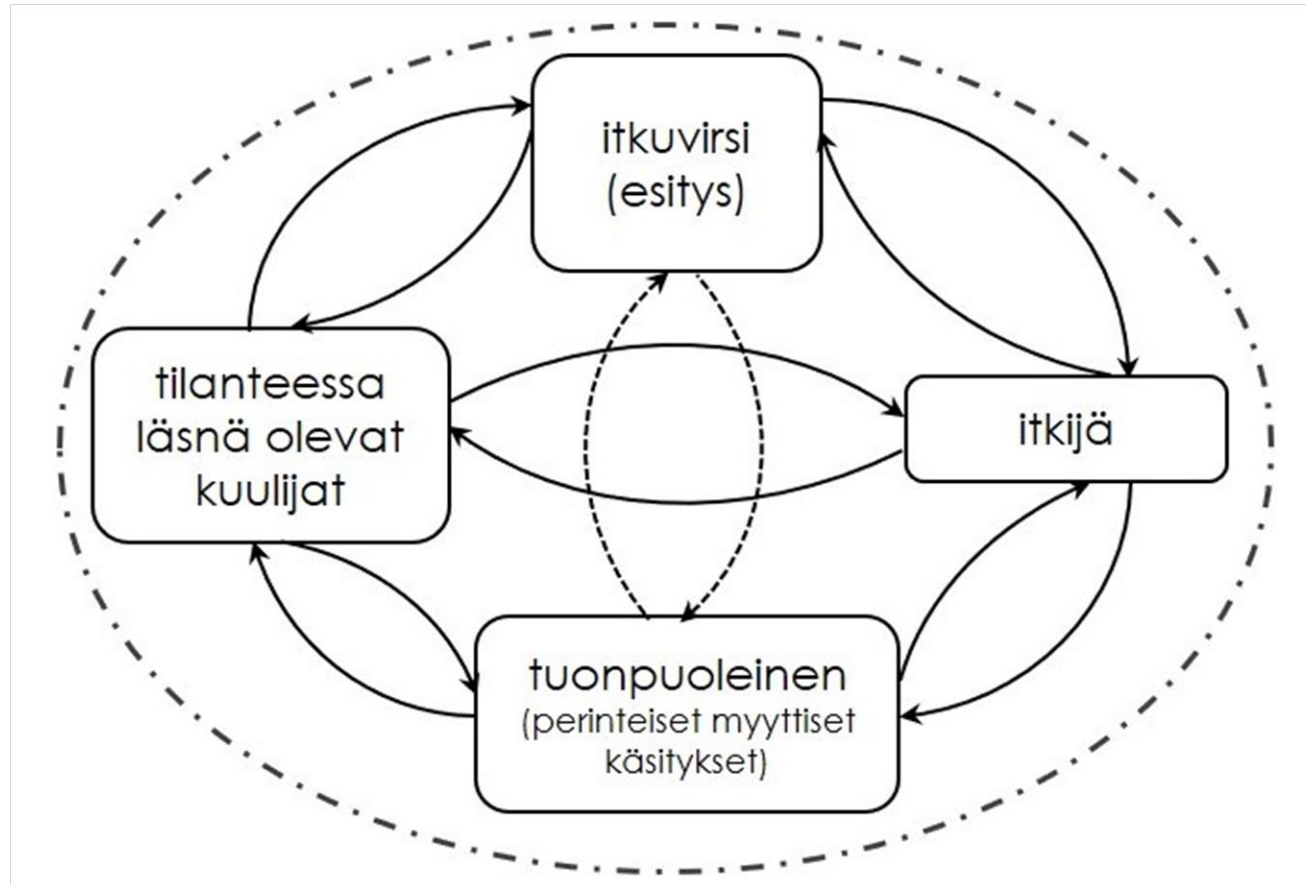
tekstin ja
musiikin säkeet

toisteiset
elementit

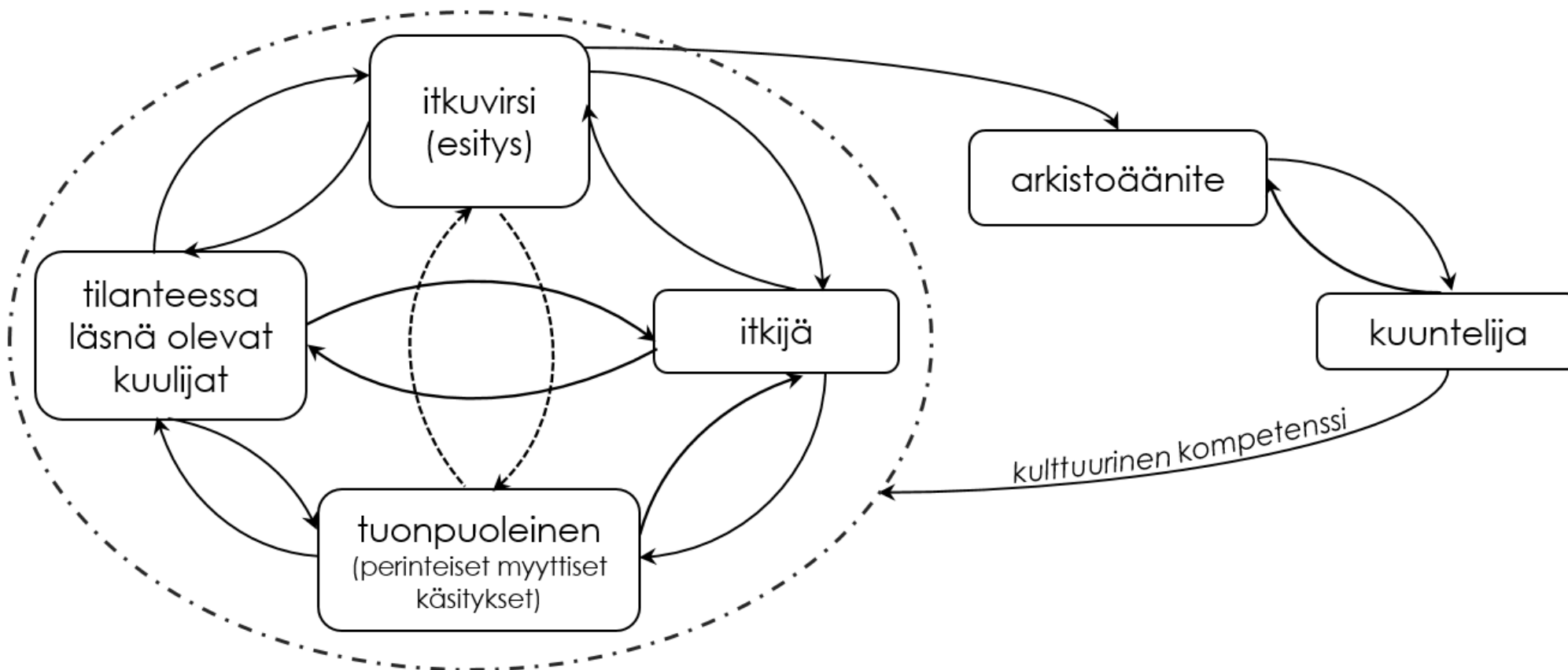
jatkuvuuden
tuntu

esitetyt
tunteen
tunnukset

Affektiiviset kehät & affektiivinen sommitelma

Affektiiviset kehät & affektiivinen sommitelma

Kiitos.

Viliina Silvonen | väitöskirjatutkija
folkloristiikka | Helsingin yliopisto
viliina.silvonen@helsinki.fi
#pitkäiloitkusta
 @viliinasil

Päivystävä folkloristi -tiedeblogi
näkökulmia folkloristiikkaan
<https://blogs.helsinki.fi/folkloristi>

Kyynelkanavat-hanke 2021–2024
[nykyitkuvirret, tiede ja taide](#)
Itä-Suomen yliopisto, Karjalan tutkimuslaitos
<https://sites.uef.fi/kyynelkanavat>